

Durmuş Hocaođlu

İnsanlığı İki bin Yıldır Uğraştıran Hristiyan Lâfazanlıklarına Dâir

Yeniçağ, “Analiz”, 08 Aralık 2006, Cuma., s.13
“Analiz” Sıra No: 477; 2006-139; Aralık-04

YENİÇAĞ

NOT: Bu yazının matbû metni bir miktar kısaltılmıştır. Tam metin budur — D. H.

Papa tarihe utanç belgesi olarak geçecek konuşmasında, tarihçilerin gerçekte Hacı Bayram-ı Velî olduğunda ittifak ettikleri, ancak kendisinin bilgisizlikten olsa gerek, “entellektüel bir Persli” olarak tanıttığı kişi ile İslâm ve Hristiyanlığı müzâkere eden, Sultan I. Bayezid Hân’ın emrinde sefere katılan Bizans İmparatoru II. Manuel’in tek yanlı ifâdelerine dayanarak O’nun ağzından naklen, “Tanrı kandan hoşlanmaz” diyor ve bununla İslâm’ın tanrısının kandan hoşlandığını îmâ ediyor. Ne derin cehâlet: “*Kim bir insanı öldürürse bütün insanlığı öldürmüş, kim bir insanı kurtarırsa bütün insanlığı kurtarmış gibidir*” diye buyuran İslâm mı? [Mâide: V: 52]. Ya Hristiyanlık? Mâdema İsâ’nın Babası kandan hoşlanmıyor, o zaman “İsâ’nın kuzucukları”nın bu kadar şedîdâne kan dökme tutkusu nereden kaynaklanıyor acaba? Bana kalırsa, birçok kaynağından birisi de, biricik oğlu Haç üzerinde “*Baba, beni niye terkettin*” diye feryâd ederken parmağını bile oynatmayarak olup-biteni seyreden “Göklerdeki Baba” olsa gerek. Kezâ, yine Manuel’in ağzından “*İnanç ruhun meyvesidir; beden değil. O yüzden, birini inanca götürmek isteyen kişinin ihtiyacı, iyi konuşma ve doğru düşünme yeteneğidir; şiddet ve tehdit değil... kişinin, makul bir ruhu ikna etmek için kol gücüne, saldırı araçlarına ya da birini ölümle tehdit edebileceği araçlara ihtiyacı yoktur...*” derken, Hristiyanlığın yayılmasında şiddet ve tehdîde ne kadar sıkça başvurduğunun en seçkin belgelerinin her hâlde Papalık’ta bulunması gerektiğinden habersizmiş gibi davrandığına göre demek ki çok ileri seviyede bir pişkinlik de göstermektedir “Papa Hazretleri”.

★★★

Bu konuşmada dikkatlerden kaçan, küçük gibi görünen ancak çok önemli detaylardan birisi de, Papa’nın, her iki dinin tanrı anlayışına dâir yaptığı ve hep kendi tarafına yonttuğu yanlış ve maksatlı yorumlardan olan, “**Tanrı’nın Tabiatı ve Transandantallığı**” mes’elesidir. Papa, konuşmasının birkaç yerinde dile getirdiği “Tanrı’nın Tabiatı” ile Hristiyanlığın İslâmlık’tan ne denli kategorik olarak farklı bir tanrı anlayışına sâhip olduğuna da ifşâ etmektedir.

İmdi: Bir var-olanın tabiatından söz etmek, onun mâhiyetinden söz etmektir ki bu ise târif etmek demek olmaktadır; hâlbuki beri yandan, her târif, târif edileni sınırlandırır, zîrâ, sınırlandırılmayan şey, târif edilemeyecek olan şeydir. Buna mukabil, Tanrı târif edilemez ve sınırlandırılmaz; yâni “Tanrı nedir” sorusu anlamsız bir sorudur. Çünkü

O'nun "ne olduğunu" ancak kendisi bilir. Burada Jaspers'in "süje-obje yarılması" dediği türden bir durumla karşılaşırız ki [*Felsefeye Giriş.*, Türkçesi: Mehmet Akalın., Dergâh Yayın., 2. Baskı., İst., Şubat 1981., s.45] bahse mevzû Tanrı olunca, O, hem mutlak süje olmaktadır ve hem de mutlak obje. Tanrı'nın dışında olan bir "bilen süje" ancak O'nun varlığını, birliğini ve sıfat ve isimlerinden bir kısmını bilebilir; ama asla "ne idiğini", yâni zâtını değil, çünkü sıfat zâtın bire-bir aynısı değildir. Ne var ki Hristiyanlık için aynı durum bahse mevzû edilemez; orada "Tanrı'nın Tabiatı" incelenir ki bu da "Teoloji" (Tanrı Bilimi) denen ve İslâm'da mukabili olmayan bir disiplindir. İşte "Tanrı'nın Transandantallığı" mes'alesi de bu noktada ehemmiyet kesbemektedir. Tanrı transandantaldır (müteâl, aşkın); yâni herşeyin üstündedir; O, hiçbir şeye benzemez, hiçbirşey de O'na (muhâlefetun li'l-hawadis). Ancak Hristiyanlık'ta vaziyet yine farklı ve bu farklılık da bermûtad, Tertullianus'un "*saçma olduğu için inanıyorum*" aforizmasında sarâhatle ifâde ettiği üzere, gerçekten saçma olan Teslis denen saplantıdan kaynaklanmaktadır. Hristiyanlık Tanrı'nın tabiatını konu edinir, çünkü O, "İsâ'nın Babası"dır ve İsâ da O'nun oğlu. Yâni İsâ Tanrı'dır, düpedüz; ama aynı İsâ yeryüzünde etli kemikli, kanlı, bedenli bir insandır. O hâlde? O hâldesi şu: "**Bir şahısta iki tabiat**". [Alfred E. Garvie., "Christianity"., *Encyclopaedia of Religion and Ethics.*, Vol.: 3, s.597.sü:1.pr:2]. Şu hâlde İsâ'nın tabiatının bilinmesi – ki bu da "Kristoloji" (İsâ İlmi) denen ve yine İslâm'da mukabili olmayan bir disiplindir – için Tanrı'nın tabiatının bilinmesi gerekmektedir. Ama bu da Tanrı'nın ulûhiyeti çizilmeden gerçekleşemez; yâni hakikat hâlde, Hristiyanlığın tanrısı, "İsâ'nın Babası" olduğu için gerçek anlamda transandantal olmayıp, Zeus gibi bir şeydir.

★★★

Diderot yine haklı: Bütün bunlar gerçekten de lâfazanlık; ama ne yazık ki insanlığı ikibin yıldır uğraştırıyor.

John Calvin'in suçlamaları sonucunda zındık olduğu ve Türkleri sevdiği gerekçesiyle diri diri yakılan Miguel Servet'in (29 Eylül, 1511 – 27 Ekim, 1553) yaakılışını tasvîr eden resim.

